
Jelenia Góra, st. 2, gm. loco, woj. dolnośląskie, AZP 84-16/2

Informator Archeologiczny : badania 32, 235-236

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

na którym znajduje się późnośredniowieczny cmentarz, i nadzór prowadzony w tych miejscach pozwoliłby ustalić jego granice w tym miejscu, a co za tym idzie, także jego wielkość. W trakcie prowadzonych nadzorów zebrano bardzo nieliczny materiał zabytkowy, choć o szerokim spektrum chronologicznym obejmującym zarówno późne średniowiecze, jak też okres późnonowożytny. W sumie podczas prac terenowych sprawowano nadzory w obrębie wykopów liniowych o łącznej długości 63 metrów i głębokości od 1 do 3 metrów.

Prowadzone nadzory objęły swym zasięgiem południową i południowo-zachodnią część nekropoli. W trakcie prac ustalono, pomimo braku jednoznacznych elementów umożliwiających określenie dokładnej chronologii, iż mamy tu do czynienia z cmentarzem użytkowanym przez długi okres czasu (ca 300 lat/?) w co najmniej dwóch fazach.

Ponieważ cmentarz w tej części Janowa nie występuje na żadnym z zachowanych planów i katastrów, nawet tych najstarszych z początku XIX wieku, należy przyjąć, iż mamy tu do czynienia z miejscem, w którym zaprzestano chowania zmarłych co najmniej kilkadziesiąt lat wcześniej a więc najpóźniej w pierwszej połowie XVIII wieku. Nie można wykluczyć także faktu, że miało to miejsce już w końcu wieku XVII-go. Wiadomo natomiast, iż w tym rejonie Janowa znajdował się kościół jeszcze przed nadaniem miastu praw miejskich, należy przyjąć funkcjonowanie tu w tym samym czasie cmentarza. Mielibyśmy więc do czynienia z nekropolą użytkowaną od pierwszej połowy XV do końca XVII wieku a więc przez niemal trzysta lat. Ponieważ jednak cmentarz położony był na peryferiach miasta i zajmował znaczny obszar (ca 1,5 ha), tak długi okres użytkowania wydaje się całkiem realny. Wydaje się, pomimo ograniczonego pola obserwacji (niewielka szerokość wykopów), iż można zaryzykować hipotezę, że początkowo pochówki składano po osi północ-południe, natomiast w fazie młodszej (między innymi groby z zachowanymi fragmentami trumien) po osi wschód-zachód.

Konkludując należy podkreślić, iż dzięki prowadzonym nadzorom archeologicznym zlokalizowano późnośredniowieczny cmentarz szkieletowy w północnej części miejscowości, która od początku XV wieku posiadała prawa miejskie utracone 1 czerwca 1869 roku. Ze względu na stosunkowo dobrze zachowane pochówki obszar ten należy otoczyć szczególną ochroną konserwatorską z ewentualnym przeznaczeniem do badań systematycznych lub przynajmniej ratowniczych, które pozwoliłyby ustalić zasięg nekropoli. Podkreślić należy także, iż stanowisko to może stanowić doskonały materiał do badań antropologicznych z terenów pogranicza prusko-mazowieckiego, z czasów kiedy to niejednokrotnie osadnicy z Mazowsza stanowili znaczną część mieszkańców nowozakładanych miast na terenie państwa zakonnego.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

JELEŃ GÓRA, st. 2, gm. *loco*, woj. dolnośląskie, AZP 84-16/2

- grodzisko (?) i zamek późnośredniowieczny (2 połowa XIII - 1 połowa XV w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Stanisława Firsztę (Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 50 m².

Wykop I/95/98 w N części Wzgórza Krzywoustego (kontynuacja eksploracji wykopu w roku 1995).

Na głębokości 60 cm (od obecnego poziomu użytkowego) w centralnej partii wykopu odsłonięto zewnętrzne lico fragmentu muru kamiennego spojenego zaprawą wapienną (odkrytego w 1995 r.). Od północy i północnego zachodu do lica przylegała zielonoszara, gliniasta warstwa. Północny kraniec wykopu stanowiła lita skała oraz żwir, w południowej partii wykopu zalegał szary poziom podglebia.

Eksplorację wykopu w roku 1998 zakończono na głębokości 65 cm. Ruchomy materiał zabytkowy w postaci licznych fragmentów naczyń glinianych, datowanych na XIV-XV w., pozyskano w obrębie gliniastej warstwy oraz poziomu podglebia. Ponadto wydobyto około 20 przedmiotów żelaznych, w tym przeważnie gwoździ w obrębie muru.

Materiały znajdują się w PSOZ w Jeleniej Górze i Muzeum Okręgowym w Jeleniej Górze. Wyniki badań zostaną opublikowane w Roczniku Jeleniogórskim, tom XXXI lub XXXII. Badania będą kontynuowane.

JĘDRZEJÓW - klasztor cystersów, st. 1, gm. *loco*, woj. kieleckie, AZP 90-99

- klasztor cystersów (późne średniowiecze - okres nowożytny)

Badania archeologiczno-architektoniczne przeprowadziła mgr Beata Kwiatkowska-Kopka. Finansowane w ramach Programu Rządowego „1000 lat Zjazdu Gnieźnieńskiego”. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 6,5 ara.

W trakcie trzech lat badań eksplorowano na obszarze skrzydła wschodniego głównie gruzowo niwelacyjne nawarstwienia, odsłaniając relikty architektury; w wytypowanych miejscach zakładano sondy architektoniczno-archeologiczne uzyskując stratygrafię do głębokości zalegania calca. Ujawniono kolejne poziomy na zewnątrz i w obrębie poszczególnych pomieszczeń. Wyróżniono poziom budowy skrzydła wschodniego, oraz uściślono dane dotyczące posadowienia tzw. kościoła przedcysterskiego. W obrębie kapitułarza zarejestrowano pochówki zarówno z okresu funkcjonowania klasztoru jak i najprawdopodobniej z fazy przedcysterskiej.

Pozyskano dużą ilość materiału ruchomego w postaci fragmentów metalu, detali architektonicznych, ceramiki zarówno naczyniowej jak i budowlanej, szkła, monet.

Pobrano próbki zapraw.

Materiały znajdują się na terenie opactwa, dokumentacja wypożyczona przez prowadzącą badania.

Wyniki badań zostały opublikowane w ramach publikacji dotyczących stanowisk badanych i finansowanych przez program „1000 lat Zjazdu Gnieźnieńskiego”.

Badania będą kontynuowane.

Kętrzyn, st. III, gm. *loco*, woj. olsztyńskie - patrz: okres nowożytny

Kielce– zamek, st. 1, gm. *loco*, woj. kieleckie - patrz: okres nowożytny

Klonówka, st. 7, gm. Starogard Gdański, woj. gdańskie, AZP 19-44/6 - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Klecko, st. 14, 20, 24, 25, 27, 3, gm. *loco*, woj. poznańskie, AZP 48-32/79, 6, 82, 83, 5,78 - patrz: wczesne średniowiecze

KONIN-PLAC WOLNOŚCI, gm. *loco*, woj. konińskie, AZP 57-40

- plac miejski z ratuszem (późne średniowiecze do czasów współczesnych)

Ratownicze i weryfikacyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 15 kwietnia do 15 maja, przez mgr. mgr. K. Gorczycę, J. Kapustkę (Muzeum Okręgowe w Koninie). Finansowane przez Urząd Miejski w Koninie. Pierwszy sezon badań.

Stanowisko z warstwami od późnego średniowiecza do czasów współczesnych badane było w ramach planów zagospodarowania konińskiej starówki. Głównym celem prowadzenia prac było ustalenie lokalizacji ratusza miejskiego, zabudowy towarzyszącej oraz określenie stopnia zachowania i wartości naukowej obiektów.

Pod warstwą współczesną warstwy niwelacyjne z XIX w. (teren został podwyższony